Anul I. No. VI. | 25 BANI NUMĂRUL | Luni 27 Octombrie 1919

CONȘTIINȚA

ORGAN AL GARZEI CONȘTIINȚEI NAȚIONALE DIN ROMÂNIA

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
IAȘI, Str. V. Alexandri No. 3.

Iași, str. Alexandri No. 3.
APARE ODATA PE SAPTAMANA LUNI

ABONAMENT
Un an . . Lei 16.00
Șase luni . . „ 8.00
Trei luni . . „ 4.00

MUNCITORIMEA ȘI ALEGERILE

In curând toți cetățenii vom fi chemați să delegăm pe cei mai vrednici dintre noi, pentru a forma Sfatul Țării și spre a-și spune cuvântul în întâiul parlament al României-Mari.

Care va trebui să fie atitudinea muncitorimii în viitoarele alegeri?

Mai înainte de a răspunde la această întrebare, să aruncăm o privire în jurul nostru.

De o parte și de alta, două tabere, așa numite „partide istorice". Pe lângă ele, alte grupuri și grupulețe, cu mici nuanțe, dar destul de apropiate de cele două dintâiu.

Fiecare din aceste partide și grupări își are un program al său propriu: promisiuni solemne de o viitoare și intensă desfășurare de activitate în toate domeniile posibile și imposibile. O adâncă reformă socialo-economico-culturală figurează în ori-ce program de partid.

Organele de propagandă se întrec zilnic a-și scoate în evidență meritele candidaților săi, mai mult sau mai puțin „săteni", cu și fără fotografia candidatului la deputăție.

E o întreagă reclamă. O reclamă sgomotoasă a unor negustori de tarabă, nărăviți după câștig, — după putere — negustori de marfă veche, proastă și stricată. Zidurile orașului gem de abundența manifestelor-programe, care de care mai pretențioase, în care lipsa de scrupul și de modestie, e înlocuită prin „dibăcia", dacă vreți diabolică — căci într'adevăr e ceva drăcesc în tot acest joc de artificii cu foc bengal — de a te ridica pe tine, scoborând pe adversar, fie și întrebuințând mijlocul înjurăturilor, ca fiind mai ușor decât ori-care altul.

E o parte a vechiului nostru politicianism, așa cum îl știm, ale cărei roade le cunoaștem, și care nici în momentele actuale n'a părăsit nenorocitul sistem, cu toate că timpurile nu mai corespund șarlatanismului depravat și nimicniciei acestei clase parazitare de politiciani învechiți în rele. Totul e numai ambiție personală, minciună, perfidie și putreziciune.

A da crezare încă odată mai mult tuturor spuselor și promisiunilor lor, ar fi o nebunie. Căci e greu să se rupă dintr'odată cu un trecut. Cangrena a pătruns adânc în corp și nu se va lecui definitiv, până ce nu-și va produce întregul ei efect, adică distrugerea completă a trupului. E un proces de descompunere în ultima sa fază. Sunt cele din urmă svârcoliri neputincioase a unui corp bolnav, însuflețit încă de o ultimă licărire de speranță. Speră că acest popor le va da din nou puterea, îi va întrona iarăși cu tot regimul lor dovedit dezastruos.

Muncitorimea va ști însă cum să privească această nouă momeală, cum să întimpine aceste înșelătorii.

S'a vorbit în acest ziar, și în altele tot atât de sănătoase, cine cu drept cuvânt merită să aibă toată încrederea noastră și tot sprijinul de care suntem capabili. Toți aceia sunt departe de a se înălța printr'o reclamă mincinoasă de trâmbițe și surle.

Ei ne cunosc nevoile, căci sunt din sânul nostru, știu ce-i suferința, căci luptă neîncetat pentru renovarea morală a spiritelor noastre, și au pregătirea necesară de a ridica lucruri noi și a reforma pe cele vechi.

Chibzuiți bine votul vostru, muncitori!

De voi atârnă binele acestei țări! Puneți-vă încrederea în aceî cari totdeauna au susținut cauza noastră prin grai și scris și au fost mai presus de ori-ce intrigi și țesături viclene de partid.

Timpurile acestea de prefacere morală cer oameni noi, oameni curați sufletește, departe de aerul viciat al vechiului nostru politicianism. Ei sunt în jurul nostru și așteaptă încrederea voastră pentru a vă apăra interesele și nevoile. In aceia puneți-vă nădejdea, muncitori, pe aceia votați-i.

M.

Inalțare sufletească

Ce frumoasă este viața când omul știe că are de îndeplinit o misiune sfântă pe pământ.

Misiunea aceia de a fi bun patriot, bun cetățean și bun creștin.

Nu se poate mai nobilă virtute ca întreaga ta viață să o întrebuințezi în fapte bune, morale și religioase.

De la leagăn, părinții noștri ne învață ca să ne rugăm lui Dumnezeu, iar când suntem mari, oameni de societate, rugăciunea, credința în adevăratul ziditor al lumei, ne înobilează inima, ne înalță cugetarea, ne face ființe desăvârșite.

Cu aceste gânduri, porneau să fie totdeauna din inimă și cuget curat, ne vom înalța sufletește către idialul sublim al credințelor strămoșești care pururea aveau ca deviză, dreptatea crucea și credința desăvârșită, respectând biserica prin sfintele slujbe aduse lui Dumnezeu în zilele de repaos ale sărbătorilor și Duminicilor creștinești.

I. S. Ionescu

Români,

„Garda Conștiinței Naționale" din România, față de propagandă criminală a Sabotiștilor Adventiști a organizat o mare procesiune Național religioasă pentru ziua de 14 Octombrie st. v. (27 Octombrie st n.) c. Sft. Cuvioasa Paraschiva.

Procesiunea are ca scop de a atrage atenția tuturor pentru păstrarea și respectarea tradițiilor și obiceiurilor noastre străvechi, păzirea Duminicei și sărbătorile prin repausul Duminical complect.

Adunarea va avea loc în ograda Sft. Mitropolii la ora 9 jum. a. m. de unde convoiul se va îndrepta la Universitate.

La această procesiune sunt invitate să participe toate autoritățile Civile și Militare, toate Școlile Secundare și Primare, toate Societățile de Binefacere Românești cu drapelele lor. Corporațiile și Centrul Studențesc Român.

De aseminea rugăm pe toți bunii Români precum și pe toți acei ce simt cinstit românește să ea parte negreșit la această procesiune

„Garda Conștiinței Naționale".

Operă de asanare

De un timp încoace, pe scenele teatrelor de vară, cum și pe scenele cinematografelor, se dau reprezentații, cari nu au nimic de comun cu arta și cultura națională.

„Revistele", cari par a fi foarte mult gustate de public, abundă pe fiecare zi. Nu am avea nimic de zis, dacă ele ar corespunde genului dramatic sub care se prezintă; din nenorocire însă, nici ca subiect, nici ca formă, nici ca muzică, nu se apropie de loc de ceia ce ar trebui să fie o revistă.

Principiul pe care voesc a-l întrona autorii acestor reviste, e că ele nu pot avea un subiect, dat fiind că în ele nu se reproduce de cât observațiunile ce sînt de făcut asupra diferitelor tipuri sociale, precum și a diferitelor evenimente ce se petrec. In zeflemisirea apucăturilor unora, în ironizarea apltitudinilor altora, dar mai cu seamă în satirizarea moravurilor, constă adevăratul subiect al revistelor.

Și cât de departe sânt actualele reviste de asemenea subiecte!?

Majoritatea dintre reviste sânt scrise aproape complect în versuri, dar niște versuri cari nu au nimic din podoaba firei poetice a poporului român, ci sânt niște frânturi de fraze rimate ici-colea.

Alegerea imaginelor, păstrarea unui ritm, căutarea unei rime, nu preocupă pe anonimii autori ai revistelor de azi, în schimb, calambururi eftine, spirite pornografice, o amestecătură de iambi, trohei, dactile, o potriveală de sunete în loc de rime; iată forma în care se prezintă așa zisele reviste de azi.

Așa cum sânt, versurile acestea sânt puse pe melodii, sau, mai bine zis, li se adaptează melodii deja cunoscute, dar iarăși fără nici-o alegere.

Ceea ce este de remarcat, e faptul că, cele mai multe melodii sânt împrumutate romanțelor din cafenelele Parisului, sau cântecelor obșcene din țara noastră.

Nu s'au găsit oare alte melodii?

Nu s'au putut compune altele?

De sigur că da, însă, autorilor de reviste li era teamă că nu vor putea obține succesul dorit, dacă vor fi mai aproape de adevărata artă.

Ceva nu ar trebui să uite nimeni: *menirea teatrului și rolul pe care trebue să-l îndeplinească el în istoria culturală și morală a unui popor.*

Nu pornografiile, nu melodiile obșcene, au darul de a ridica moralul social, sau de a-l îndruma, ci numai *arta adevărată.*

Ce educație se pregătește tineretului care azistă la reprezentarea revistelor de azi?

Și-a pus cineva această întrebare? Și dacă și-a pus o, manifestat-o într'un fel sau altul, cerând organelor în drept să intervie și să iee măsuri?

După cât știm, nimeni n'a protestat, și pentru a îndeplini punctele din programul nostru, dăm noi strigătul de alarmă.

De nu se vor lua măsuri de îndată, vom reveni și prin publicitate și pe ori-ce alte căi, pentru ca să ni se dee ascultare și să se înceapă opera de asanare morală.

V. C.

Sărbătoarea crestină

Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim întrînsa.
(Psalm. 117, vers. 24.

De mult se leagă in mintea noastră ideia de sărbătoare cu cea de odihnă, ideia de sărbătoare cu cea de bucurie și veselie. Nu putem altfel să înțelegem cuvintele a sărbători de cât a ne opri dela orice lucru, a ne da la odihnă, a inveseli inima cu cuvinte de bucurie și de mângâere. Nu prin alegerea noastra a oamenilor s'a făcut așa, nu prin hotărirea noastră, nu, ci prin o lege dumnezeiască pe care a înfipt-o in viața omenirei din început Ziditorul nostru cel ceresc. Iată ce ne spune Biblia, cartea noastră sfântă: „Așa s-a sfârșit cerul și pământul și toată oștirea lor. Și sfârșind Dumnezeu în ziua a șaptea lucrările sale pe care le-a făcut, s'a repauzat în ziua a șaptea de toate lucrările sale, care le a făcut. Și a binecuvântat Dumnezeu ziua a șaptea și a sfințit-o pre ea, căci intr'acea zi s'a odihnit Dumnezeu de toate lucrurile sale". Fac. 2. 2—3. Nu avea El nevoe de odihnă, dar s'a odihnit pentru a da legei sale ființă văzută. Pe această lege și sub formă de poruncă o pune înaintea omului și-i spune in decalog: „șase zile lucrează și-ți fă toate lucrurile tale, iar ziua a șaptea este Sâmbăta Domnului Dumnezeului tău. Să nu faci în ziua aceia nici un lucru, nici tu, nici feciorul tău, nici fiica ta, nici sluga ta, nici vre-o vită de-a ta, nici străinul, care locuește înlăuntrul porților tale". Eșire 20, 9—11.

Această lege a fost respectată de poporul evreesc în cursul multor mii și sute de ani, o respectă și până azi. Nu vom crede, că această lege a fost dată numai pentru ei; a fost dată tuturor oamenilor și la toți găsim zile de odihnă și veselie.

„Legea prin Moisi s'a dat, iar darul și adevărul prin Iisus Hristos", spune Sf. Apostol Pavel. Și cu dreptul; de la Hristos se leagă de această odihnă legitimă și o bucurie deosebită: acea a invierei, a biruinței morței prin Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu; un respect nu poruncit, ci scos din lăuntrul nostru ca mulțamită pentru ceia ce ne-a adus Hristos: sacrificiul său pentru păcatele noastre; o legătură nouă, afară de aceia că suntem creați de Dumnezeu: renașterea prin evanghelia lui Iisus Hristos și prin duhul sfânt.

De toate pomenim în zi de sărbătoare; toate in zi de sărbătoare ne sar in suflet și ne umplu de bucurie. Iată dar că poporul cel nou a lui Iisus Hristos păzind porunca de a lucra șase zile și a sfinți pe a șaptea, a dat strălucire zilei a șaptea, a desevârșit-o, căci lucrează șase zile, iar pe cea de a șaptea o sfințește prin rugăciune, prin participarea la jertfa cea mare a lui Hristos—sf. liturghie, prin împodobirea sufletului cu o haină de ertare a tuturor celor ce i-a greșit, prin sorbirea luminei care necontenit izvorăște din sf. evanghelie, prin o deosebită întremare cu putere de sus în lupta pentru viață. In creștinism sărbătoarea este mai plină de dar, mai cu miez. Pentru ce dar muncitorii noștri ar fi siliți a o sărbători mai puțin? Pentru ce pețele noastre tocmai atunci ar furnica mai mult de vânzători și cumpărători, de afaceri cu speculă și jefuire, cu cărături și supărări? Pentru ce nu s'ar îngădui creștinismului a sărbători și a sfinți ziua a șaptea cu aceiași rigoare ca și evreii, mahomedanii, budiștii, etc.

Au găsit suprapușii noștri, cari pentru ei fac sărbătoare multe zile pe săptămână, că muncitorii n'au nevoe de sărbătoare, ori de zi întreagă de sărbătoare și au silit pe lucratorii din fabrici, ateliere oficiale, căi ferate, etc. a lucra șase zile și jumătate și să se odihnească numai o jumătate — Duminica după masă. Vorbesc de timpul dinainte de război. Toate împotrivirile preoțimei și episcopatului, protestele lor n'au împedecat această asuprire. Oligarhiilor li trebuia muncă! Nu-i mișca obosala lucrătorilor; nu-i mișca lipsa lor dela rugăciune și luminare prin biserică și adunări școlare; nu-i mișca durerea familiilor de a nu avea între ei în zi de sărbătoare pe tatăl și stâlpul lor. Oligarhiilor li trebuia muncă!

Azi muncitorimea creștină solidară reclamă dreptul ei: opt ore de lucru în zi; șase zile în săptămână, iar a șaptea — ziua învierei Domnului, Duminica, să fie liberă a se odihni, a se ruga, a se lumina și a se veseli. Nu oprește pe cei de altă religie a sărbători orice zi din săptămână, dar le cere în numele egalităței ca în întreprinderile lor să nu pue pe creștini la lucru ci să le respecte sărbătoarea, să nu iasă la vândut și cumpărat în pețe în zilele de sărbătoare creștină.

Creștinătatea nu se unește a sărbători Sâmbăta. Motivul este, că ea se închină lui Iisus Hristos și respectă ziua învierei Lui. El a înviat a treia zi după Vineri sau a doua zi după Sâmbătă; aceasta era cea dintâi zi a săptămânei, care s'a numit de creștini dies Domini, dies Dominica, Duminică. Mat. 28. 1—3. Tot intr'o așa zi s'a arătat Iisus ucenicilor și lui Toma, încredințându-i despre învierea Sa, și tot intr'o zi ca aceasta, după 50 zile, s'a pogorît Sf. Duh asupra ucenicilor și i-a umplut de putere și de har — sărbătoarea cincizecimei. Duminica s'a serbat de Apostoli pretutindeni (Fapt. 20. 9—12. Cor. 1. 16. 1.), de ucenicii lor (Epist. Varn. 15, Ignat. c. Magn. 9, Inst. Mart. Apol. 1. 67, Tertul. c. Ind. III), și s'a legiferat de sinoadele din Niceia (325), Gangra (340) ș. a. De nouăsprezece veacuri creștinătatea serbează Duminica și o va sărba cât va fi lumea. O schimbare a acestei sărbători nu adaogă nici credință, nici evlavie, nici din partea lui Dumnezeu o atenție deosebită. Deci muncitorimea creștină rămâne cu biserica ei la sărbatoarea Duminicei, la sarbatorirea ei completa, la bucurarea de ea în întregime și va lupta pentru aceasta cu toată puterea.

Frați creștini muncitori!
Sunt alături de voi.

Econ. Ioan P. Țincoca.

Intrebăm pe d-nul Ministru de „Interne" daca știe că „excrocul" și „instigatorul" *Jorj Tănase* frecventează zilnic atelierele „Regiei Monopolului Statului" Iași? îndemnând lucrătorii și lucrătoarele la invidie între dânșii, munca de loc și leafa mare—cât mai mare,—nu crede d sa că această stare de lucruri trebue să înceteze pentru binele Țarei și liniștea în Stat?

„Garda Conștiinței Naționale" crede de datoria sa, să aducă la cunoștința guvernului, ca să ia măsuri în contra acestui trântor care nu traește de cât din escrocherii, minciuni și înșelăciuni pe spinarea muncitorilor și în dauna statului, ori se știe ca trântori trebuie distruși pentru ca albinele să poată produce. C. P.

DIN MIȘCAREA

SOCIALIȘTII ȘI ALEGERILE

Abținerea socialiștilor dela alegeri și acordul pe care l'au făcut cu tachiștii și averescanii este cea mai bună dovadă de lipsă de seriozitate și sinceritate a acestui pretins „partid" care se pune in ser iciul cauzei reacțiunei.

Socicliștii ieșeni cari au manifestat împotriva faptului că guvernul liberal a numit evrei in comisiunea interimară, urmează și ei pe Ilie Moscovici, reprezentantul lui Rakovschi.

Astfel intreaga așa zisa „organizațiune socialistă" se manifestă, prin abținere, împotriva votului universal care se aplică pentru prima oară în aceste alegeri.

Cazul nu e lipsit de interes pentru însăși istoria socialismului român.

E foarte firesc să te întrebi: „sunt socialiștii noștri *socialiști*?

***

„Garda Conștiinței Naționale" a arătat încă de mult și în special prin organul ei de publicitate „Conștiința" No. 2 cine conduce o parte din masa muncitoare in numele Socialismului ale cărui doctrine sunt profanate de unii indivizi care prin propaganda lor nu urmăresc altceva de cât căpătuirea lor, dar așa se întâmplă într'o țară unde din cauza indolenței administrative subt ochii căreia, indivizi de talia lui Jorj Tănase sunt ținuți mobilizați pe loc pentru ca să cutreere zilnic Atelierile Statului să sfideze pe Directorii respectivi și să îndemne pe lucrătoare și lucrători la ură între dânșii asmuțindu-i și in contra meseriașilor care nu vor să se unească cu ideile lor criminale, iar prin scris insultă pe cei mai vrednici oameni ai țărei, acest individ pus probabil in solda capitalurilor streine voește cu ori ce chip să introducă bolșevismul la noi în țară, urmărește ruina țării pe față și acei în drept nu ia nici o măsură s'ai trimeată la locul lor sau dacă sunt nebuni să le facă loc la Socola.

C. P.

Datoria muncii

Unii au făcut din muncă o datorie morală, zicând, că Dumnezeu a poruncit oamenilor să lucreze.

Alții cred, că insuși rostul vieții omului e acela, de a munci necontenit.

Calugării medievali aveau o vorbă plină de înțeles și de adevăr, când spuneau, că a te ruga, însemnează a munci — orare est laborare.

Carlyle — un filozof englez — consideră munca cea mai înaltă Evanghelie, al cărei cuprins s'ar rezuma în vorbele: „Cunoaște-ți munca ta și fă-o.

Poetul Alexandri evocă în chip expresiv sfințenia muncii dela țară în versurile:

„Sfântă muncă dela țară, isvor sacru de [rodire
„Tu legi omul cu pământul, intr'o dulce [înfrățire

Iar Vlahuță socoate, că însăși cheia fericirii stă în muncă, în poezia sa „Munca":

„Sfânta muncă e aceea
„Ce răsplata 'n ea-și găsește
„De 'nțelegi tu asta, cheia
„Fericirii tale-o ții"!

Când observi această muncă neîntreruptă, pe care o desfășură nu numai omul, dar toate vietățile, ba și toate ierburile, scoțându-și hrana necesară din umezeala pământului, atunci cu mirare ne-am putea întreba: când intreaga fire lucrează neîntrerupt, care dintre noi ar mai avea curajul să pretindă ca el să nu lucreze?

S. B.

Informațiuni

— Intr'un raport adresat Ministerului lucrărilor publice, dl. Al. Periețeanu — directorul general C. F. R. —a cerut sporirea tarifelor de călători pentru toate clasele intr'o proporție pe care încă nu a precizat-o.

— La „Asociația Evreilor Români" a vorbit și dl. Dr. Toma Ionescu, intr'o conferență despre tratatul nostru de pace în legătură cu chestia evreiască.

— Pentru achitarea indemnizației de scumpirea traiului pe lunile Septembrie și Octombrie cor. creditele deschise pe seama tuturor ministerelor au fost sporite cu suma de 61.540,00 lei.

— Dl. I. Maniu și-a propus următoarea deviză de guvernământ: „Ocrotirea mulțimei, nu oprimarea ei; întărirea celor slabi și libertatea celor tari intru atât întrucât aceștia nu vor apăsa pe cei slabi".

— Din neglijența celor cari au pus mai pre sus lupta de partid decât buna administrație, anul acesta nu s'a semănat decât vre'o 30,000 h.e. de grâu în loc de 1.936.000 h.c. ca în timp normal.

— Știe d. ministru de Interne că Primăria Comunei Iași a eliberat Morei Dacia și Morei Moldova ambele din Iași permise ca să exporte făina din oraș? din această cauză Iașul este amenințat ca în curând să rămână fără pâinea necesară populației.

Declarația Primului Ministru relativ la alegeri

„Nu vreau să cunosc motivele pentru cari un partid sau altul are interesul să se abțină dela alegeri.

„Am dat tuturor deplină libertate pentru întruniri și propaganda electorala. Voiu face totul ca alegerile să fie libere.

„Cine vrea se prezintă la alegeri, cine nu vrea se abține. Toată lumea însă trebue să păstreze ordinea. Turburările vor fi reprimate cu ultima energie. Cei cari strâng foc mult să știe ca eu am apă multă.

„Eu am un mandat imperativ să fac alegerile și le voiu face.

„Nu fac politică, a doua zi după constituirea parlamentului voiu demisiona. Sunt militar și nu vreau să fiu pe viitor decât tot soldat. Aceasta să fie o dovadă de imparțialitate pentru ori și cine".

Izbânda.

— Comitetul Soc. „Pâinea Săracilor" de sub presidenția d-nei Aneta dr. Cosmovici, va face în zilele de 26 și 27 Oct. (Sf-ta Paraschiva) o chetă publică pentru strângerea de fonduri necesare ajutorărei familiilor sărace din oraș.

TIP. „NAȚIONALA" MIHAIL M. BOGDAN, IAȘI, STR. ALEXANDRI